

DATOS IDENTIFICATIVOS

Marco Normativo da Protección do Menor

Materia	Marco Normativo da Protección do Menor			
Código	V08M042V01101			
Titulación	Máster Universitario en Menores en Situación de Desprotección e Conflito Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado Dereito público Dpto. Externo			
Coordinador/a	Bergareche Gros, Maria Almudena			
Profesorado	Allegue Agüete, Pilar Arias Martinez, Maria Antonia Bergareche Gros, Maria Almudena García Gestoso, Maria Noemi García Vázquez, Sonia Sanchez Ramos, Maria Belen			
Correo-e	almuberga@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Capacidad de comprender sistemáticamente la situación jurídica y social de los menores desprotegidos y en conflicto social
A2	Capacidad de realizar una evaluación y análisis crítico de la normativa vigente y de los mecanismos de intervención psico-social aplicables a los menores desprotegidos y en conflicto social
A3	Capacidad de aplicar los conocimientos adquiridos y de resolver problemas que afectan a los menores desprotegidos y en conflicto social, desde una perspectiva interdisciplinar
A7	Capacidad de realizar un análisis crítico y debatir en foros de carácter científico e investigador propuestas e ideas nuevas surgidas en el referido ámbito de estudio
B1	Capacidad de síntesis y análisis
B2	Capacidad de aprender de forma autónoma
B3	Capacidad de gestión de la información
B4	Capacidad de organizar y planificar
B5	Capacidad de resolver problemas de forma efectiva
B6	Capacidad de argumentar y rebatir ideas, aplicando un pensamiento crítico y lógico
B7	Capacidad de investigar de forma colaborativa
B8	Preocupación por la calidad
B9	Comportarse de forma ética y con responsabilidad social como ciudadano y como investigador
B10	Comunicarse de manera efectiva en el ámbito académico e investigador
B11	Trabajar desde una perspectiva comparada, manejando información comparada e interdisciplinar
B12	Capacidad de captar y aprovechar con eficiencia los recursos destinados a la investigación

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacidade de comprender sistemáticamente la situación jurídica y social de los menores desprotegidos y en conflicto social	saber	A1
Capacidade de realizar una evaluación y análisis crítico de la normativa vigente aplicable a los menores desprotegidos y en conflicto social	saber saber facer	A2
Capacidade de aplicar la normativa vigente a la resolución de problemas jurídicos que afectan a los menores desprotegidos y en conflicto social.	saber facer	A3
Capacidade de realizar un análisis crítico y debatir en foros de carácter científico e investigador propuestas e ideas nuevas surgidas en el referido ámbito de estudio	saber facer	A7
Capacidade de síntesis y análisis	saber saber facer	B1
Capacidade de aprender de forma autónoma	saber facer	B2
Capacidade de gestión de la información	saber facer	B3
Capacidade de organizar y planificar	saber facer	B4
Capacidade de resolver problemas de forma efectiva	saber facer	B5
Capacidade de argumentar y rebatir ideas, aplicando un pensamiento crítico y lógico	saber saber facer Saber estar / ser	B6
Capacidade de investigar de forma colaborativa	saber saber facer Saber estar / ser	B7
Preocupación por la calidad	Saber estar / ser	B8
Comportarse de forma ética y con responsabilidad social como ciudadano y como investigador	saber saber facer Saber estar / ser	B9
Comunicarse de manera efectiva en el ámbito académico e investigador	saber saber facer Saber estar / ser	B10
Trabajar desde una perspectiva comparada, manejando información comparada e interdisciplinar	saber saber facer	B11
Capacidade de captar y aprovechar con eficiencia los recursos destinados a la investigación	saber saber facer	B12

Contidos

Tema

1. Protección internacional do menor	A Convención sobre os Dereitos do Neno; o Dereito Internacional Humanitario; instrumentos europeos de protección do menor
2. Protección constitucional do menor	Orixes e fundamento lexitimador dos dereitos fundamentais do menor; dereitos fundamentais do menor
3. Normativa estatal e autonómica de protección de menores	
4. Estatuto xurídico do menor estranxeiro	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudos/actividades previos	0	35	35
Titoría en grupo	1	1	2
Traballos tutelados	0	45	45
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10
Estudo de casos/análises de situacións	0	10	10
Prácticas autónomas a través de TIC	0	8	8
Sesión maxistral	15	0	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudos/actividades previos	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán no aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Traballos tutelados	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesorado do módulo observará disposición do alumnado para resolver calquera cuestión que se expoña sobre os temas tratados tanto presencialmente, en aula e titorías, como virtualmente, a través de correo electrónico e da rede
Estudo de casos/análises de situacións	O profesorado do módulo observará disposición do alumnado para resolver calquera cuestión que se expoña sobre os temas tratados tanto presencialmente, en aula e titorías, como virtualmente, a través de correo electrónico e da rede
Prácticas autónomas a través de TIC	O profesorado do módulo observará disposición do alumnado para resolver calquera cuestión que se expoña sobre os temas tratados tanto presencialmente, en aula e titorías, como virtualmente, a través de correo electrónico e da rede
Sesión maxistral	O profesorado do módulo observará disposición do alumnado para resolver calquera cuestión que se expoña sobre os temas tratados tanto presencialmente, en aula e titorías, como virtualmente, a través de correo electrónico e da rede
Estudos/actividades previos	O profesorado do módulo observará disposición do alumnado para resolver calquera cuestión que se expoña sobre os temas tratados tanto presencialmente, en aula e titorías, como virtualmente, a través de correo electrónico e da rede
Titoría en grupo	O profesorado do módulo observará disposición do alumnado para resolver calquera cuestión que se expoña sobre os temas tratados tanto presencialmente, en aula e titorías, como virtualmente, a través de correo electrónico e da rede
Traballos tutelados	O profesorado do módulo observará disposición do alumnado para resolver calquera cuestión que se expoña sobre os temas tratados tanto presencialmente, en aula e titorías, como virtualmente, a través de correo electrónico e da rede

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción... Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma. Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.	60

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.	40
	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1º Para que o/a alumno/a sexa avaliado/a deberá asistir como mínimo ao 60% das clases. O/A alumno que puntualmente e por motivos xustificadas non poida completar a asistencia ao 60% das clases, deberá poñerse en contacto co/a coordinador/a da materia, quen avaliará se a puntual falta de asistencia pode ser suplida polos métodos de avaliación que se lle indiquen.

2º Pola asistencia á clase o/a alumno poderá obter ata un 40% da cualificación final.

3º O 60% restante da cualificación final resultará da avaliación das actividades establecidas na Guía docente da materia.

4º En segunda convocatoria, o/a alumno/a deberá entregar os traballos ou actividades esixidas na materia ao longo do curso e, ademais, presentarse a unha proba final, teórica e/ou práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Norberto Bobbio, **El tiempo de los derechos**, Sistema,
 Luigi Ferrajoli, **Derechos y garantías**, Trotta,
 Santos Boaventura de Sousa, **De la mano de Alicia**, Uniandes,
 Encyclopaedia Universalis, vol. 6, **voz "Enfance"**, Encyclopaedia Universalis,
 José B. Acosta Estévez, **Los mecanismos internacionales de control respecto de la cConvención de los Derechos del Niño, en Los derechos de la Infancia y la Adolescencia**,
 Salomé Adrocher Biosca, **La protección de los menores emigrantes, refugiados y desplazados en el derecho español**, Revista del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales,
 Isabel Álvarez Véllez y Elena Calvo Blanco (eds.), **Derechos del Niño: ONU, Conferencia de la Haya, Derecho Internacional humanitario, Consejo de Europa, Unión Europea, Organización de los Estados Americanos y Organización para la Unidad de Africa**, MacGraw-Hill,
 Adriana Beghé Loreti, **La tutela internazionale dei diritti del fanciullo**, Cedan,
 Boletín de Información Sociolaboral Internacional, **BIBLIOGRAFÍA sobre derechos del Niño**, nº 70 y 82,
Bibliografía amplia y pormenorizada, http://www.cepc.es/include_mav/getfile.asp?IdFileImage=191,
 Bases de datos de Aranzadi, **Legislación y jurisprudencia**,
 Bases de datos del Tribunal Constitucional, **Sentencias del Tribunal Constitucional**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Adopción Nacional e Internacional de Menores/V08M042V01103
 O Menor como Infractor/V08M042V01106
 O Menor como Víctima de Feitos Delitivos/V08M042V01105
 A Intervención Socio-Educativa con Menores en Situación de Risco, Desprotección e Conflicto Social/V08M042V01202
 A Mediación como Medio de Solución de Conflictos con Menores/V08M042V01203
 Medidas de Protección do Menor en Situación de Risco e Desamparo/V08M042V01102
 Procedementos Cívís e Protección de Menores. Xurisdición Voluntaria e Contenciosa/V08M042V01104
 Proceso Penal de Menores/V08M042V01201